

Dani mediteranskoga filma, Cagliari–Carloforte, Italija, 27.–31. listopada 2005.

Od 27. do 31. listopada u organizaciji Comune di Carloforte, a u suradnji s l'Umanitaria di Cagliari–Carbonia e L'Arci di Iglesias i Cagliari Cineteca Sarda, u Cagliariu i Carloforte održani su Dani mediteranskoga filma. Skup, zamišljen kao mjesto propitivanja kulturnoga nasljeđa mediteranskih zemalja, njihovih sličnosti i razlika te prezentacije kroz film, imao je za cilj postavljanje temelja za organizaciju budućega Festivala mediteranskoga filma u Carloforte.

Susretu je nazočilo više od dvadeset gostiju iz desetak zemalja, te se mogao dobiti vrlo dobar uvid u trenutno stanje filmske arhivistike mediteranskoga područja.

Bogati program, koji se sastojao od brojnih projekcija te rasprava vezanih uz suradnju različitih filmskih arhiva i kinoteka mediteranskoga područja, ipak je ostavio dovoljno vremena za druženje i razmjenu iskustava s predstavnicima drugih zemalja.

Od rasprava iz službenoga programa valja naglasiti sljedeće:

»Uloga kinoteka i kulturnog udruživanja kinematografija Mediterana u očuvanju kulturnog identiteta: Zakonodavstvo i lokalne kinoteke u kulturnoj prezentaciji putem filma«;

Rasprava je održana u Kinoteci Sardinije u Cagliariju 27. listopada 2005., a sudjelovali su: Salvatore Figus, regionalni direktor Società Umanitaria; Giovanna Cerina, VIII. kulturni komesar Regionalnoga vijeća Sardinije; Paul Assets, nacionalni predsjednik ARCS i Vivianne Gottardi, Cinèmathèque de Run. Uz njih, u raspravu su se uključili i predstavnici kinoteka te gosti.

Temeljni problemi u radu kinoteka i filmskih arhiva, posebno u pitanjima restauracije, čuvanja i prezentacije gradiva, javljaju se iz neusklađenosti zakona s potrebama financiranja tih programa. Naime, čest je slučaj da se financiranje ne može ostvariti iz jednoga fonda, a zakonske odredbe zabranjuju više različitih izvora financiranja, stavljajući na taj način kinoteke i filmske arhive u nezavidnu situaciju odabira »manjega zla«. Na taj način arhivi i kinoteke moraju odabrati žele li se posvetiti restauraciji filma koja je izuzetno skupa, bila ona klasičan fotokemijski postupak ili digitalna u novije vrijeme, ili očuvanju zatečenog stanja, koje jednako tako iziskuje iznimna sredstva radi izgradnje zadovoljavajuće infrastrukture. Naime poznato je da film, kao izuzetno osjetljiv medij, traži posebne uvjete čuvanja na strogo određenim standardima.

Tu je i pitanje prezentacije tako sačuvanoga filmskoga gradiva, koje ima dosta visoku cijenu, zbog stalne potrebe za održavanjem opreme i dvorana koje zadovoljavaju kinotečne kriterije, a projekcije u njima vrlo su rijetko opravdane ekonomskom logikom.

Iznoseći svoja iskustva, sudionici su sastanka došli do zaključka da se takva ulaganja kao iznimno važna za očuvanje kulturnoga identiteta moraju prvo predočiti lokalnim mjerodavnim zakonodavnim tijelima i na toj bazi tražiti podršku i na nacionalnim razinama, tj. tražiti prilagodbu zakona vezanih za financiranje programa od posebnoga kulturnog značaja.

Uspostava zajedničkih fondova i zakonodavstva na razini Europe trebala bi pomoći pri stvaranju povoljnije klime za financiranje takvih projekata, ali rješenja unutar lokalne zajednice, koja će biti u skladu s potrebama kinoteka i filmskih arhiva, ipak su prepoznata kao ključna.

»Zemlja granica: uloga multi-kulturalnih zajednica u stvaranju mosta mira i razumijevanja na Mediteranu«

Rasprava je održana u dvorani Cavallera u Carloforte 28 listopada 2005.

Razgovor je vodio prof. Giulio Angioni, a u raspravi su sudjelovali Mark Simeone, gradonačelnik Carloforte; H. Mansour, veleposlanik Tunisa; P. Gaviano, predsjednik provincije Carbonia Iglesias; Paul Assets, nacionalni predsjednik ARCS-a i predstavnici kinoteka.

Propitujući mediteranski kulturni krug kao područje zajedničkoga, ali u isto vrijeme i posebnoga, sudionici su razgovora izrazili potrebu za većom kulturnom razmjenom između svojih zemalja. Različitosti u vjeri, jeziku i kulturi, koje su prisutne na Mediteranu, trebale bi se shvatiti kao bogatstvo koje oplemenjuje, a ne kao prepreka koja sputava. Film kao vizualni medij radi svoj velike »čitljivosti« otvara iznimne mogućnosti u tom smjeru, dok bi kinoteke i filmski arhivi, kao subjekti na kojima se nalazi velika odgovornost u prezentaciji i očuvanju filma, trebale preuzeti inicijativu na stvaranju mreže razmjene kulturnih dobara, čime bi se povećalo razumijevanje između različitih nacionalnih mediteranskih grupa.

»Za Festival mediteranskog filma ... «

Rasprava je održana u gradskoj vijećnici Carloforte 30. listopada 2005. Uz predstavnike kinoteka i filmskih arhiva sudjelovali su i Amos Nannini, predsjednik Società Umanitaria; Mark Simeone, gradonačelnik Carloforte; Pierluigi Paper, gradonačelnik Iglesiasa i Alberto Sechi, član kulturnoga vijeća Provincije Carbonia-Iglesias.

Organizator skupa izrazio je želju za organizacijom Festivala mediteranskoga filma u Carloforte, kao mjestu na kojem bi se mogle susretati kinematografije iz mediteranskoga područja Mediterana s posebnim naglaskom na prezentaciju filmske baštine vezane uz etnološku i kulturnu povijest. U kraćoj prezentaciji prikazane su mogućnosti Carloforte i Provincije Carbonia-Iglesias za organizaciju takve manifestacije te su izneseni određeni planovi vezani uz samo pokretanje projekta.

Usporedo s tim sastancima vođeni su i razgovori s predstavnicima različitih filmskih arhiva i kinoteka u kojima su predočeni rezultati i problemi zaštite, restauracije i prezentacije filmske baštine unutar vlastitih sredina. Zajednički problemi u svezi s financiranjem i prostorom te određivanje prioriteta u djelovanju institucija pokazalo je da su rezultati Hrvatske kinoteke i njezino djelovanje na iznimnom nivou uzevši u obzir financijske mogućnosti i broj zaposlenih. To se posebno vidi u usporedbi s drugim, većim i bogatijim arhivima i kinotekama, što je prepoznato i na ovom skupu, te je od organizatora stigao, zasad neslužbeni, poziv da se Hrvatska kinoteka aktivno uključi u organizaciju 1. festivala Mediteranskoga filma 2006. godine prezentacijom programa filmova iz njezina fonda.

Sukladno promišljanjima iznesenim na posljednjim sastancima FIAF-a i Tehničke komisije ACE-a održanima u Ljubljani u lipnju 2005. došlo se do zaključka da je prezentacija filmova iz fondova arhiva i kinoteka na originalnim formatima moguća samo uz prethodno odobrenje posebne tehničke komisije, koja bi utvrdila potrebne uvjete za uspješnu i sigurnu projekciju, jer se samo na taj način može u potpunosti uživati u filmskom djelu kako je zamišljeno u njezinu stvaranju.

Osim ovih razgovora treba naglasiti i brojne projekcije koje su bile sastavni dio Dana mediteranskoga filma. Tako smo bili u mogućnosti da osim recentnih filmova talijanske produkcije, poput »Romanzo Criminale«, »Ognuno Cerca il Suo Gatto«, »Il Vangelo secondo Precario«, »La pace scoppiata«, vidimo i film »L'Ultimo Pugno di Terra« Fiorenza Serre, dokumentarnu priču o životu na Sardiniji snimljenu 1950-ih.

Dani Mediteranskoga filma bili su prema svim reakcijama uspješno organizirana manifestacija, na kojoj su se razmijenila iskustva, upoznale druge institucije i ostvarili

kontakti koji omogućuju daljnju suradnju Hrvatske kinoteke s kinotekama i filmskim arhivima Mediterana.

Mladen Burić